

2015-08-31

TJÄNSTESKRIVELSE

XXX

Utbildningsnämnden

Tydligare kontroll av förskolornas säkerhetsarbete

Förslag till beslut

1. Att nämnden uppdrar åt utbildningsenheten att kontrollera det långsiktiga systematiska skadeförebyggande arbetet i det regelbundna tillsyns- och insynsarbetet.
2. Att nämnden uppdrar åt utbildningsenheten att avveckla certifiering av Trygg och säker förskola.

Sammanfattning

Certifieringen Trygg och säker har funnits i Nacka kommun sedan 2000 då Nacka kommun certifierades som Safe community i WHO och ålade sig att arbeta långsiktigt och systematiskt med skadeförebyggande arbete. Certifieringen förnyades 2010.

Sedan 2010 är förskolan en del av utbildningsväsendet och regleras av skollagen och läroplanen. I dessa styrdokument framgår det att förskolan ska erbjuda en trygg miljö för barnen. I Nacka genomförs regelbunden tillsyn och insyn av förskolorna vartannat år och om utbildningsenheten får klagomål gällande en förskolas säkerhet görs en riktad tillsyn/insyn. Det innebär att certifieringsarbetet inte längre fyller den funktion det gjorde tidigare.

Ärendet

Bakgrund

Nacka kommun är certifierad genom Safe Community WHO. Det innebär att kommunen åtagit sig att arbeta långsiktigt och systematiskt med skadeförebyggande arbete. För att främja ett sådant arbete har Nacka sedan 2000 tagit fram en certifieringsmodell där förskolor kan ansöka om certifieringen Trygg och säker förskola. Certifieringen gäller i fyra år. För att främja detta arbete i förskolor kan de idag ansöka om certifieringen Trygg och säker förskola.

I samband med att enheten för hållbar utveckling lades ned 2013 så tog utbildningsenheten över arbetet med certifiering av Trygga och säkra förskolor. Under 2013 arbetades ansökningsförfarandet om. Kraven höjdes och certifieringen gäller nu i fyra år istället för tidigare två år. I ansökan skall det tydligt framgå att förskolan driver ett målinriktat

systematiskt säkerhetsarbete. Utbildningsenheten ansvarar för bedömningen av ansökan. I ansökan ingår ett obligatoriskt besök av utbildningsenheten som innebär att säkerheten på förskolan granskas utifrån dokumenten i ansökan.

Idag är förskolan en del av utbildningsväsendet och regleras av skollagen och en läroplan. Där framgår det att förskolan ska erbjuda en trygg miljö för barnen. (8 kap 2 § skollagen, sid 6 läroplan för förskolan) Skyddet för förskolebarn är inte lika tydligt reglerat i någon lag som det är för barnen i skolan. I utredningen Fri att leka och lära SOU 2013:26 föreslogs en förstärkning av skollagen vad gäller barns säkerhet i förskolan. Utredningen avslutades utan åtgärder.

Granskning av systematiskt säkerhetsarbete vid regelbunden tillsyn/insyn

I Nacka ska alla förskolor ska vara trygga och säkra för barnen. När en huvudman ansöker om auktorisation ska den i sin ansökan beskriva hur ett dokumenterat systematiskt säkerhetsarbete ska se ut i den verksamhet man ansöker om. Vid tillsyn/insyn granskar utbildningsenheten förskolornas systematiska säkerhetsarbete. Om en certifierad förskola har brister i detta arbete förlorar de sin certifiering samt ges en anmärkning/föreläggande om att åtgärda bristen. En förskola som inte är certifierad men har brister får även den en anmärkning eller föreläggande.

Om en kommunal förskola har brister kan inte utbildningsenheten ge sanktioner till den förskolan eftersom skolinspektionen har tillsynsansvaret för kommunala förskolor.

Däremot uppmanas den kommunala förskolan att åtgärda bristen.

Under 2015 kommer utbildningsenheten att ha utfört tillsyn/insyn i alla 107 förskolor. Av dessa har 41 förskolor certifieringen Trygg och säker förskola.

I detta arbete granskas det systematiska säkerhetsarbetet oavsett om förskolan har en certifiering eller inte och om utbildningsenheten får klagomål gällande en förskolas säkerhet görs en riktad tillsyn/insyn.

Under våren 2015 granskades 57 fristående förskolor. Av dessa har sex förskolor getts föreläggande om att förbättra sitt säkerhetsarbete, två av dessa hade en certifiering som i och med dessa brister inte kunde behållas.

Förskolorna följdes upp i augusti 2015 och alla sex har åtgärdat bristerna som upptäcktes vid tillsynen.

Sex förskolor gavs en anmärkning om att utveckla dokumentationen av sitt säkerhetsarbete, en av dessa hade en certifiering som de inte fick behålla. Förskolornas arbete med att utveckla dokumentationen följs upp i oktober 2015.

Fyra förskolor där utbildningsenheten har avstått från ingripande har fått som råd och vägledning att utveckla dokumentationen av det systematiska säkerhetsarbetet.

Systematiskt säkerhetsarbete ska vara en självklarhet

Eftersom tillsynen/insynen av alla förskolor sedan 2011 sker regelbundet har medvetandet om vikten av ett systematiskt säkerhetsarbete och kunskapen om hur ett systematiskt säkerhetsarbete bedrivs ökat på förskolorna. Det systematiska skadeförebyggande arbetet som ingår i den nuvarande certifieringen, kontrolleras vid tillsyn och insyn. Förskolors systematiska säkerhetsarbete granskas och de som behöver får råd och vägledning för att utveckla arbetet.

Det innebär att certifieringsarbetet inte längre fyller den funktion det gjorde tidigare och det skulle kunna verka förvirrande när vissa förskolor har en certifiering och andra inte har det.

Ekonomiska konsekvenser

Att ha ett systematiskt skadeförebyggande arbete inom ramen för det ordinarie tillsyns- och insynarbetet effektiviserar processen. Möjligheter för samverkan med andra myndigheter med tillsynsansvar öppnar upp för samordning och effektivisering av säkerhetsarbetet.

Konsekvenser för barn

Alla barn har rätt att gå i en trygg och säker förskola. Att effektivisera och fördjupa det systematiska skadeförebyggande arbetet i Nacka kommun gör att barnens trygghet och säkerhet kvalitetssäkras.

Susanne Arvidsson Stridsman
Förskoleexpert
Utbildningsenheten